

Dosarul nr. 3r-286/22
2-19054906-01-3r-23082022

Prima instanța: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (jud: L. Iarmaliuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, A. Bostan, V. Negru)

DECIZIE

21 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Aliona Miron

examinând recursul depus de Iscova Elena,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Iscova Elena împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, Serviciul cadastral teritorial Orhei și Verei Smîc (succesor în drepturi Glujineț Galina) cu privire la anularea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

și la cererea reconvențională depusă de Smîc Vera (succesor în drepturi Glujineț Galina) împotriva Elenei Iscova cu privire la revendicarea bunului imobil din posesie cu evacuarea bunului și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care apelul depus de Iscova Elena împotriva hotărârii din 27 decembrie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești a fost declarat inadmisibil, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă,

c o n s t a t ă:

La 22 septembrie 2017, Iscova Elena a depus cererea de chemare în judecată împotriva Oficiului Cadastral Teritorial Orhei și Verei Smîc solicitând anularea înregistrării procesului-verbal de recepție finală nr. 46 din 24 mai 2017, emis de către Oficiul Cadastral Teritorial Orhei la data de 3 august 2017, încasarea de la pârâta Smîc Vera în beneficiul Elenei Iscova cheltuieli de judecată în suma de 2 000 lei conform bonului de plată și a prejudiciului moral în sumă de 3 000 lei.

La 15 decembrie 2017, Smîc Vera a depus cererea reconvențională împotriva Elenei Iscova, solicitând revendicarea din posesia nelegitimă a Elenei Isova a bunului imobil amplasat în mun. XXXXX, str. XXXXX cu evacuarea bunurilor acesteia și încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3 500 lei.

Prin încheierea din 7 mai 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul central a fost înlocuit pârâatul Oficiului Cadastral Teritorial Orhei cu succesorul în drepturi IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, Serviciul cadastral teritorial Orhei.

Prin hotărârea din 2 august 2018 a Judecătorei Orhei, sediul central a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Iscova Elena împotriva IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, Serviciul cadastral teritorial Orhei și Verei Smîc cu privire la anularea procesului-verbal de recepție finală nr. 46 din 24 mai 2017, încasarea prejudiciului moral în suma de 3 000 lei și a cheltuielilor de judecată în suma de 2 000 lei.

A fost admisă parțial acțiunea reconvențională depusă de Smîc Vera împotriva Elenei Iscova, fiind dispusă revendicarea din posesia Elenei Iscova a bunului imobil amplasat pe adresa în mun. XXXXX, str. XXXXX cu evacuarea bunurilor Elenei Iscova din bunul imobil nominalizat.

A fost încasat de la Iscova Elena în beneficiul Verei Smîc cheltuielile de judecată în mărime de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Pretențiile înaintate de Smîc Vera împotriva Elenei Iscova cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în partea sumei de 1 500 lei au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Iscova Elena, a fost casată hotărârea din 2 august 2018 a Judecătorei Orhei, sediul central cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 19 martie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul central a fost introdus în proces în calitate de intervenient accesoriu Primăria mun. Orhei.

Prin încheierea din 4 aprilie 2019 a Judecătorei Orhei, sediul central a fost declinată competența de la examinarea prezentei cauze în favoarea judecătorului competent pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ.

Pe parcursul examinării cauzei au fost atrași în calitate de persoane terțe Ursu Alexei, Știrbu Gheorghe și Popușoi Vladimir.

Prin hotărârea din 27 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, a fost respinsă cererea de chemare în judecată inițială, iar cererea reconvențională a fost admisă parțial.

A fost dispusă revendicarea din posesia Elenei Iscova a bunului imobil amplasat pe adresa în mun. XXXXX, str. XXXXX cu evacuarea bunurilor Elenei Iscova din bunul imobil nominalizat.

A fost încasat de la Iscova Elena în beneficiul Verei Smîc cheltuielile de judecată în mărime de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, în rest pretențiile privind încasarea cheltuielilor de judecată au fost respinse.

La 25 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Iscova Elena a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 27 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, solicitând admiterea acestora, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei decizii noi, de admitere a acțiunii inițiale și respingerea acțiunii reconvenționale.

Prin încheierea din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, apelul depus de Iscova Elena împotriva hotărârii din 27 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești a fost declarat inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă.

La 29 iulie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Iscova Elena a depus recurs împotriva încheierii din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea contestată, prin faptul că a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

Astfel, a menționat că de când a depus apel nemotivat la data de 25 ianuarie 2022 împotriva hotărârii din 27 decembrie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești a așteptat că va fi acordat un termen pentru a prezenta apelul motivat.

La fel, a indicat că, este în etate, iar avocatul său din motive de sănătate nu a avut posibilitate fizică să o reprezinte.

A solicitat admiterea recursului, anularea încheierii 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău cu adoptarea unei noi încheieri de repunere în termen a cererii de apel motivate și restituirea cauzei spre examinare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 29 iunie 2022, fiind notificată reprezentantului recurentei la data de 18 iulie 2022, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 196, vol. II). Astfel, recursul depus la 29 iulie 2022, este în termen.

La 23 august 2022, în adresa intimațiilor a fost expediată pentru cunoștință copia cererii de recurs, însă aceștia nu și-au valorificat dreptul de a depune referințe.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, Colegiul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la argumentele invocate în recurs, deoarece criticele recurentului Iscova Elena au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

La caz, este de menționat că din conținutul cererii de recurs, rezultă că Iscova Elena a invocat dezacordul cu încheierea din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Iscova Elena împotriva hotărârii din 27 decembrie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, pe motiv că nu a depus motivarea apelului, din care considerent, apelul depus a fost considerat inadmisibil prin prisma art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea declarării inadmisibile a apelului depus de Iscova Elena, pe motiv că motivarea apelului nu a fost depusă, justă.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se

declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

La rândul său, conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

În contextul dat, este cert că legiuitorul a prevăzut depunerea apelului separat de motivarea acestuia, respectiv, termenul de depunere a apelului și cel de prezentare a motivării curg din momente diferite, fapt ce este reglementat de art. 232 din Codul administrativ.

Colegiul reține că regulile generale ce țin de calculul termenelor în materie de contencios administrativ sunt stipulate prin prisma art. 195 din Codul administrativ, de prevederile Codului de procedură civilă.

Astfel, în conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, potrivit art. 111 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Iar în corespundere cu art. 113 din același Cod, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În acest sens, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ constată că la 27 decembrie 2021 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătorei Orhei, sediul Telenești, prin care a fost respinsă acțiunea inițială depusă de Iscova Elena și admisă parțial cererea reconvențională depusă de Smîc Vera (succesor în drepturi Glujineț Galina).

Actele cauzei atestă și faptul că la data de 25 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Iscova Elena a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 27 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești, solicitând admiterea acestora, casarea integrală a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei decizii noi, de admitere a acțiunii inițiale și respingerea acțiunii reconvenționale.

În conformitate cu prevederile art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

Conform art. 96 alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

La rândul său, art. 97 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, prevede că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Iar prin prisma art. 109 din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Cu referire la acest aspect, din materialele cauzei rezultă că copia hotărârii motivate din 27 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Telenești a fost recepționată de către recurenta Iscova Elena la data de 11 martie 2022 fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f. d. 187, vol. II).

Așadar, se va nota că, prin Hotărârea Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022 privind declararea stării de urgență, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

Potrivit pct. 5.2.1 al Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, au fost suspendate de drept examinarea de către instanțele de judecată a acțiunilor în contencios administrativ, procedurile de executare a hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor judiciare de împăcare, în conformitate cu prevederile capitolului VI din cartea a treia a Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.

Sunt exceptate de la suspendare cauzele privind luarea în custodie publică a străinilor și de prelungire a duratei acesteia și alte categorii de cauze stabilite expres prin dispoziții emise de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

În conformitate cu pct. 5.2.2 al Dispoziției nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispus ca termenele de exercitare a căilor de atac în procedurile de contencios administrativ care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență.

Ulterior, prin pct. 2 al Dispoziției nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, a fost dispusă stabilirea măsurilor de tranziție în domeniul justiției, începând cu data de 4 aprilie 2022. Iar potrivit pct. 2.1 al

Dispoziției nominalizate, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 2 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2.

Prin urmare, având în vedere circumstanțele menționate potrivit cărora termenul de exercitare a căilor de atac a fost suspendat în perioada 2 martie 2022 – 3 aprilie 2022, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că motivarea apelului urma a fi prezentată până la data de 3 mai 2022 (4 aprilie 2022 – 3 mai 2022).

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, Iscova Elena, nu a depus motivarea apelului, motiv pentru care instanța de apel corect a declarat apelul inadmisibil în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Or, în conformitate cu art. 236 alin. (1) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului, iar potrivit alin. (2) lit e) al aceluiași articol, apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

La rândul său, art. 237 alin. (1) Cod administrativ, stipulează că prevederile art. 65 alin. (1)-(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

În conformitate cu art. 65 alin. (1) și (2) Cod administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Subsecvent normei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 din Codul administrativ, dar numai la prezentarea probelor și motivelor întemeiate, ceea ce în prezenta cauză, nu s-a solicitat.

Cât privesc argumentele recursului depus de Iscova Elena precum că instanța de apel urma să-i acorde un termen de lichidare a neajunsului pentru depunerea motivării apelului, acestea urmează a fi respinse ca fiind neîntemeiate.

Or, art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, stabilește fără interpretări că motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Respectiv, Codul administrativ nu prevede obligația instanței de apel să acorde termen apelantului pentru depunerea motivării apelului. Or, acordarea unui termen pentru prezentarea motivării apelului ar constitui o ingerință în drepturile intimatului.

De altfel, invocând starea de sănătate precară a avocatului său, Iscova Elena nu a fost lipsită de dreptul de a angaja un avocat, inclusiv garantat de către stat pentru prezentarea apelului motivat.

În aceste circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de Iscova Elena pe motivul neprezentării motivării apelului în modul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul relevă că în cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile participanților la un proces echitabil.

Din aceste considerente și având în vedere că în cazul examinării apelului depus de Iscova Elena pe fond, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se respinge recursul depus de Iscova Elena.

Se menține încheierea din 29 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Iscova Elena împotriva Instituției Publice „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, Serviciul cadastral teritorial Orhei și Verei Smîc (succesor în drepturi Glujineț Galina) cu privire la anularea actului administrativ, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Aliona Miron